

DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCÆ
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS manè discutienda in Scholis Medicorum, die Jovis decimâ-octavâ mensis Novembris, anno Domini M. DCC. LI.

PRÆSIDE,

M. JOHANNE ASTRUC, Salubris Consilii Regii Socio, Regis Poloniarum Augusti II. Electoris Saxoniæ, dùm viveret, Medico Primario, & Professore Regio, Doctore Medico.

An morbo, Colicæ Pictonum *dicto*, *venæ sectio in cubito ?*

I.

CERTISSIMUM est, quod vulgari fertur adagio, hominem totum naturâ morbum esse, cùm nullæ sint humani corporis partes, quæ morborum insultibus non pateant undique. At verò inter cæteras nullæ sunt morbis frequentiùs obnoxiæ, quàm ventriculus & intestinalis ductus, quippe qui, cùm sint veluti corporis sentina, tùm insalubrem ingestorum naturam, tùm pravam eorumdem concoctionem primi, egerendorumque vitia soli sentiant & patiantur. Hinc Ructus, Nausea, Singultus, Vomitio : hinc Diarrhœa, Dysenteria, Cholera, Chordapsus, Affectio cœliaca : hinc demùm multiplex Dolor Colicus, Stercoro-

ſus, Flatulentus, Bilioſus, Pituitoſus, ac imprimis ille; quem *Pictonicum* vulgò nominant, morbi genus rarum, ſed quod rarius non dicas, quàm perniculoſius.

Accuratam hujuſce morbi deſcriptionem reperire eſt apud Franciſcum Citeſium in ſpeciali Diatribâ *de novo & populari apud Pictones dolore colico bilioſo*; quam vulgavit anno 1639. » Eorum, *inquit*, corpora », quos attingit *morbus* » *ille*, veluti ſidere percuſſa, ex priſtino repentè ſtatu dejicit, pallor vultum de- » colorat, extrema frigent, languent vires, animus inquies, corpus anxium, vi- » giliæ aſſiduæ, leipothymiæ, ſeu potiùs cardiogmi frequentes, appetentia proſ- » trata, nauſea perpetua, ructus, vomitus, iſque porraceæ & æruginoſæ bilis, » qui niſi ſuccedat, ſingultus creberrimus miſerum ægrum fatigat, ſitis inexhau- » ſta, ſtranguria moleſta, & quæ calculum ſæpiùs mentitur; hypochondria æſ- » tuant, interdùm ſine febre, ſæpiùs cum febre lentâ, & quod totius mali ca- » put eſt, acutiſſimus ventriculi, inteſtinorum, lumborum, ilium, & inguinum » dolor excruciat, quas partes interdùm ſimul & ſemel, interdùm alteram tan- » tùm vehementiùs exercet, ſæpe per initia præſertim cum alvi frequenti, ſed » non ita copioſo fluore, ſæpiùs cum ejuſdem adſtrictione. Mox propagante ſe » veneno, aut ſaltem humore acri à materiâ morbificâ ſuſcitato, humeri, mam- » mæ, totumque pectus velut aculeis vellicantur, punguntur, lancinantur; mo- » dò verò crura & os ſacrum: nec deſunt quibus plantarum dolores crudeliſſimi, » motu illæſo, ventris dolores ſequantur. Et poſt tot ærumnas, mirum dictu, » æger jam meliùs ſecum agi credens, ventris quippe doloribus utcumque remit- » tentibus, brachia & pedes reſolvi perſentiſcit, & illam, quæ totos infuſa per » artus molem agitat, vim frangi percipit. Cubiti & manuum, tibiarum & pe- » dum motus perit. Hanc Paralyſim, *ſeu Pareſim*, præcedunt aliquando epilepti- » cæ aliquot convulſiones.... aut plurium horarum cæcitas..... Qui verò à tot, » tantiſque malis, diligenti curantium operâ, ſuperſunt, diutiùs lecto affixi, & » partium omnium, infra caput, paralyſi, *aut ſaltem pareſi* affecti vires paulatim » recuperant, & poſt aliquot menſes, ſuâ artubus vi aliquantiſper reſtitutâ, per » vicos veluti larvæ, aut arte progredientes ſtatuæ, pallidi, ſqualidi, macilenti » identidem conſpiciuntur. «

Graviſſimus ille morbus plerumque ſporadicus eſt, ut ex Obſervationibus non paucis, quæ apud Medicos paſſim occurrunt, intelligere eſt, & ut à nobis plus vice ſimplici obſervatum fuit: aliquando tamen, ſed raro, etiam epidemicus. Sic eum anno 1572. inter Pictones, genteſque Pictonibus finitimas epidemicè graſſatum eſſe narrat Citeſius laudato loco: ſic Damnonios in Angliâ morbo eodem populariter affectos fuiſſe anno 1724. affirmat Johannes Huxham in peculiari Tractatu, quem publici juris fecit Londini anno 1739, & in quo proſtat non diſpar morbi Deſcriptio.

In eam opinionem inclinaſſe videtur Citeſius (*a*) morbum illum novum eſſe, & anno 1572 circiter inductum: quod quibus de cauſis ita crediderit, vix poſſumus ſatis aſſequi, cùm bonâ fide confiteatur ipſe antiquitùs obſervatum fuiſſe non modò à (*b*) Paracelſo, (*c*) Langio, (*d*) Fernelio, (*e*) Hollerio, (*f*) Eraſto, (*g*) Droëto, (*h*) Cratone, ſed etiam ab (*i*) Avicenna inter Arabes, imò verò inter Græcos à (*k*) Paulo Ægineta, à quo diſertè deſcriptus eſt. Sed quomodocunque ſenſerit Citeſius, certè conſtat id morbi genus, & ante & poſt Citeſii ætatem, in variis Aſiæ & Europæ regionibus rarius, frequentiùſve obſerva-

(*a*) Ubi *ſuprà* cap. 1.

(*b*) *Undecim Tract. anonymor.* Tractat. 4. De colicâ; *ſive Volum.* 1. pag. 630. col. 2. *Edit. Genevenſis.*

(*c*) *Lib.* 2. *Epiſt.* 55.

(*d*) *De morbis* Lib. 6. cap. 10.

(*e*) *De morb. intern.* Lib. 1. cap. 41. *de colico dolore.*

(*f*) Lib. 4. *Diſputat. contrà* Paracelſum.

(*g*) In conſilio novo *de Peſtilentiâ*, *cap.* 5.

(*h*) *Conſil.* 10. & 11. *Epiſtol.* 3. & 4.

(*i*) *Canon.* Lib. 3. Fen. 2. Tract. 1. cap. 2. *De Paralyſi.*
Ibid Fen. 16. Tractat. 3. cap. 6. *De colicâ.*

(*k*) *Lib.* 3. *capp.* 18. & 43.

tum fuisse, ut fidem faciunt apertissima quamplurium Medicorum testimonia, * quæ vel ideò diligentiùs recensere visum est ad annum usque 1621. ut tantò efficaciùs abstergeretur nota, inconsideratè, an malignè dicam, Facultati nostræ à Salmasio & à Citesio inusta.

Scripsit hic (l) quidem P. Milonem, Pictaviensem Medicum, „ cùm Henrici „ Magni, felicis memoriæ Regis Christianissimi, primarius Medicus esset renuntia- „ tus, jamque eo nomine Medicinam Lutetiæ faceret, in aliquot ægros hoc mor- „ bo implicitos incidisse, quos non ita eo loci adhuc observatos pluribus Medi- „ cis, quasi expressa Colicorum Pictonicorum exemplaria, indicasset. « Ille (m) verò narrat, „ vidisse se cùm ignorarent Parisienses Medici qualis esset morbus, „ qui *Pictavicæ Colicæ* nomen habet: Primus ipse eo laborare cùm cœpisset Lute- „ tiæ, & novem Medici illum inviserent, nullum ex his potuisse causam morbi, „ quo ægrotaret, ex symptomatis conjectari, neque nomen ipsius dicere: variasse „ omnes sententiis: unum tandem post omnes, ab amico ad illum adductum fuis- „ se, Pictaviensem Cardinalis Ricelii Medicum, Citesium, qui statim, ubi illum „ vidit, colicam Pictavicam esse pronuntiavit, & eum ita curavit, ut paucas in- „ tra septimanas sanitati pristinæ restituerit, incurabilem aliis futurum.

Sed eccui tam credulo spes illis esse potuit se persuasuros unquam anno 1609, quo Milo in Curiam accitus est, & multò minùs anno 1625, in quem cadit, ut

*1130. Halyabbas, Theoric. *Lib. 9. cap. 8. De Paralysi;* Et *capit. 27. De colicâ.*
1412. Nicolaus Nicolus. *Serm. 5. Tractat. 8. cap. 40.* Item *Serm. 3. cap. 5.*
1430. Johannes-Michaël Savonarola, *Practic. Tract. 6. cap. 16. rubric. 21.*
1480. Johannes Arculanus. *in Practic. Medic.* apud Forestum.
1496. Alexander Benedictus. Practic. *Lib. 9. cap. 15.*
1532. Johannes Guintherius Andernacus, in *Annotatione* ad *cap.* 18. *Libr.* 3. Pauli Æginetæ ab illo editi.
1550. Victor Trincavellius. *De ratione curandi Libr. 3. cap. 1.*
1550. Leonardus Jacchinus. *in Nonum Rhasis cap. 51. De colico dolore.*
1553. Volcherus Coiterus, in *Libr. observat. Anatomicar. & Chirurgicar.*
1560. Johannes Fernelius, *Lib. 4. de Febribus. cap. 10.*
1573. Franciscus Valleriola, *Lib. 1. Observ. 3.*
1575. Guillelmus Ballonius. *Consil. Medicinal. Lib. 3. Consil. 70.*
1577. Thomas Jordanus. *De lue Moravicâ.*
1580. Johannes Crato à Krafftheim, *Consil. lib. 5. Consil. 21.* Et *lib. 4. Epistol.* ad Thomam Jordanum.
1580. Petrus Monavius. *Lib. 2. Epist. pag. 515.*
1590. Johannes Costæus. *Annotat. in cap. 2. Tract. 2. Fen. 2. Lib. 3.* Canonis Avicennæ *ab illo editi.*
1594. Vidus Vidius, junior. *De curatione membratim.* Lib. 9. cap. 26.
1596. Petrus Forestus. *Observation. Lib. 10. Observ.* 82. in Scholiis. Et *Lib. 21. Observat.* 5. in Scholiis
1598. Casparus Hoffmannus, *Lib.* 3. Consiliorum à Scholzio editorum.
1598. Laurentius Scholzius. In Consiliis Medicinalibus variorum Medicorum, quæ collegit & edidit.
1600. Johannes Hieronymus Pulverinus. De curandis morbis, *cap.* 55.
1600. Hercules Saxonia. *Practic. Part. I. cap.* 10. Et *Lib.* 3. *cap.* 25.
1601. Alexander Massarias. *Practic.* Libr. 11 *cap.* 16.
1602. Felix Platerus. *Praxeos Medic. Libr.* 2. *cap.* 2.
1606. Josephus Quercetanus. *Tetrad. graviss. affectuum cap.* 23. De Paralysi.
1609. Johannes Schenckius à Graffenberg. *Observat. Medicinal. Lib.* 1. De Paralysi ex colicâ, Et *Libr.* 3. De coli dolore.
1609. Gaspar Wolphius, *apud Schenckium*, *Lib.* 3. De coli dolore, *Observ.* 10.
1609. Jacobus Œtheus, *apud Schenckium.* ibid.
1609. Johannes-Franciscus Hildesius, *ibidem.*
1610. Zacutus Lusitanus. *De Medicor. Princip. Histor.* Lib. 1. *Histor.* 45.
1613. Gregorius Horstius. *Observat. Libr.* 2. *Observ.* 16. Et *Libr.* 4. *Observat.* 13. Et *Problemat. Therapeuticorum Decad.* 2. quæst. 8.
1613. Cornelius Thaurerus, *apud Horstium*, *Lib.* 4. *Observat.* 11.
1615. Theodorus Collado, *De sphalmatis Medicis*, *cap.* 79. *errore* 3.
1618. Carolus Piso. *Observat. & Consilior. Sect.* 4. *cap.* 2.
1618. Johannes Klopfingerus, *Disputation. à Genathio collectar. Decad.* 1. *Disputat.* 5.
1621. Epiphanius Ferdinandus. *Histor.* 35. *fol.* 105.

(l) *Ubi suprà*, *cap.* 2.

(m) Lib. *de Annis climactericis.* pag. 731.

citissimè, Salmasii ægrotatio, Parisiensibus Medicis ignotam fuisse colicam pictonicam; quæ jamdudùm ante tot Medicorum monumentis celebrata, & ut de nostris tantùm dicamus, quæ indicata à Fernelio, memorata ab Andernaco, Dureto, Ballonio, demùm ab Hollerio, Droëto & Pisone observata & descripta erat? Nemini prorsùs, qui rationi locum dederit: quin potiùs pronum est inde concludere in Parisienses Medicos iniquum fuisse Salmasium, qui allata de colicæ Pictonicæ antiquitate testimonia nescire non potuit, ut qui vir esset multiscius; iniquiorem verò Citesium, qui eadem ignorare non debuit, ut qui Medicus esset eruditus. Sed hæc ὡς ἐν παρόδῳ.

I I.

UT adeò singularem morbi naturam explicarent Medici, magno consensu hucusque tenuerunt omnes in eâ colicæ specie. 1°. Bilis acris & mordacis copiam haud exiguam intestina multifariam impetere, lacessere, & pungere, unde dolor colicus atrox & contumax, qui primum implet Tragœdiæ actum. 2°. Extenuatas & subtilissimas bilis illius particulas non paucas, celeri & subitaneâ quasi μεταςάσει, in spinalem medullam rapi, ubi compressioni vel obstructioni nervorum vertebralium locum dent, unde repentino morbi μεταϛχηματισμῷ advenit Paresis sive Paralysis, quæ ultimum actum claudit. Sed unanimes Illi in his duobus, quæ sunt veluti præcipua rei fundamenta, in varias discedunt opiniones simul atque rei ratio sigillatiùs venit expendenda, atque adeò in apertam discordiam brevi recidit species illa assimulatæ concordiæ.

Volunt plerique bilem, quam pro morbi causâ habent, in intestinorum cavo concludi, ubi interiorem illorum tunicam atrociter lancinet: putant alii, quos inter, magna nomina, Fernelium, Sennertum, Riverium numeraveris, bilem eamdem intra tunicas intestinorum, aut duplicem Peritonæi & Mesenterii membranam diffundi, ubi penetrantiùs agat & occultiùs.

Similiter, nec minore animorum concertatione, disputatur de viis, modove, quibus fiat metastasis. Sunt qui putent materiam morbificam ab intestinis in spinam per nervos convehi: sunt qui venarum ope ad cor, & à corde per arterias in spinam deduci malint: sunt demùm qui de viis parum anxii, Naturæ, ut opus suum exequatur, non deesse contendant meatus plurimos, oculis quidem minùs obvios, sed humori refluxuro facilè pervios, quippe qui jure teneant corpus humanum, maximè dùm vivit, esse totum συμπνεῖν καὶ σύρρειν.

Sed hasce leviores controversias, ne dicam argutias, parùm ipsi curamus, ut qui ne duobus quidem præcipuis quæstionis fundamentis modò propositis satis confidamus, ceu minùs firmis. Suspicio enim est, nec vana quidem, si vera assequimur, falsos esse veteres Medicos in assignandâ colicæ Pictonicæ sede, à quâ erroris specie palam est eos non satis sedulò sibi semper cavisse. Sic Hydropis Tympanitæ sedem, quam nunc compertum est in intestinis esse, quæ coercitis flatibus præter modum dilatantur, in ipso abdominis cavo sitam illi esse putabant, quò flatus undique confluerent incompertis & planè latentibus viis. Sic in Hystericâ affectione uterum, qui à suâ sede dimoveri nullâ ratione potest, credebant illi per ventrem volutari globi specie, imò verò ad collum ascendere, quod hystericæ mulieres sentiunt, quasi injecto laqueo, sibi interdùm præcludi. Unde conficitur, exemplo facili, potuisse Medicos eosdem eâdem oscitantiâ colicæ Pictonicæ sedem, causamque in intestinis, aut vicinis partibus, quæ dolere videntur, falsò quoque ponere, si semel constiterit & intestina & partes intestinis finitimas ab idiopathicâ labe vacare omnino in eâ morbi specie, ut certò constare censemus & plurimis & gravissimis argumentis.

I. Quòd in ipso colicæ Pictonicæ impetu, dùm tormina torquent vehementissimè, venter, sive mollis sit ut interdùm, sive tensus & convulsus ut plerumque, non contrectari modò, sed etiam premi & constringi possit sine ullâ doloris accessione: unde consequens est intestina, cæterasque partes ventre comprehensas, quæ pressum non sentiunt, causæ nulli morbificæ, quæ illis insit, subjacere; atque adeò ægrotos ipsos ludificari, quibus partes illæ dolere videntur.

II. Quòd dolor colicus Pictonicus nec inteſtinis; nec meſenterio, nec peritonæo perpetuò definiatur, ſed ultrà circumquaque identidem exſpatietur ad thoracis latera, brachia, lumbos, inguina, nates, crura, tibiaſque, quæ ſingula doloris morſibus crebris, acribus, ſolent non rarò percelli, ex quo fit ut quemadmodum dolore harumce partium, quantuſcumque fuerit, nulla illius cauſæ morbificæ præſentia poteſt in illis argui, ſic pari jure neque dolore compari, qui ad inteſtina, vel alia viſcera pertinet, comprobari ullo modo poſſit cauſam ullam morbificam in iiſdem partibus ſubeſſe.

III. Quòd dolor in colicâ Pictonicâ varius, fugax, temporarius ſit; partes varias derepentè invadat, deſeratque; ſedem ex ſede mutet puncto temporis; huc & illuc impetum faciat, foras, intrò, ſursùm, deorsùm, ad dextram ſiniſtramve partem, & ut partes, quas obſidet, miſerrimè diſcruciat, ſic partes, unde abit, perfectè ſanas dimittat, nulla ſui relinquens veſtigia; unde pronum eſt colligere, ut malum nullibi hæret, ſic etiam nec mali cauſam hærere ullibi; neque enim fieri poteſt ut hæreat illa iis in partibus, in quibus malum ipſum non hærere certum eſt.

IV. Demùm, quòd cathartica dolorem colicum Pictonum non evincant, ſed potiùs exaſperent: bilem nullam educant, ſed ad ſummum quid paucum muci vel pituitæ per vim deradant: unde conficitur bilem nullam, aliumve humorem in inteſtinis coerceri; ex quo labefit vulgaris opinio: quem nodum perquàm difficilem ut expedirent, placuit nonnullis, qui ſibi magis viderentur ſapere, comminiſci bilis morbum facientis ſedem eſſe, non in inteſtinis, unde deberet exturbari, ſed intra inteſtinorum tunicas, membranaſque meſenterii vel peritonæi, ubi lateat inacceſſa. Sed næ Illi graviorem plagam amant accipere, ut leviorem repellant, quippe bilis tam altè defixa, & anguſtè coercita, contra vim purgantium inacceſſa quidem futura eſt, at verò ſimul planè immobilis & undique concluſa varium & mutabilem dolorem nunquam illatura eſt, qualem eſſe dolorem colicum Pictonum ſuprà dictum fuit.

Hæc ſi teneamus, quæ quidem non videntur poſſe convelli, ſubverſo ſemel priore opinionis vulgò receptæ fundamento, ut ruat alterum neceſſe eſt. Etenim ſi bilis nulla, nullave materia morbifica adſit in inteſtinis, nec intra inteſtinorum tunicas, membranaſve meſenterii aut peritonæi, haud anxiè inquirendum eſt quâ ratione, quibuſve viis materia bilioſa ab inteſtinis in ſpinam transferri poſſit. Urgeant ergo illi, quantùm voluerint, exempla Variolarum & Morbillorum retrocedentium, aut Arthritidis retropulſæ. Concedemus ultrò verâ hæc metaſtaſi peragi, ſed ea in exemplum duci poſſe nequaquam concedemus, cùm manifeſtum intercedat diſcrimen. Eſt in Variolis atque Morbillis, eſt in Podagrâ humor verus, qui cutis puſtulas oppleat, qui diſtorqueat articulos, quique proinde poſſit aliò transferi, vel aliò divertere. At verò humorem nullum in inteſtinis adeſſe probavimus in dolore colico Pictonum, atque adeò hoc in morbo metaſtaſis ulla ſupponi nec poteſt, nec debet.

Accedit quòd in Variolis, Morbillis, Arthritide, metaſtaſis gradariè fiat & certo temporis intervallo; principium, augmentum, ſtatumque habeat, atque motuum omnium naturalium leges teneat. Contrà verò metaſtaſis, quam in dolore colico Pictonum vellent ſupponere, foret repentina, inſtantanea, fulgure celerior, certiſſimis Naturæ legibus pleniſſimè repugnans, quæ nihil unquam molitur in inſtanti; unde colligere eſt metaſtaſim nullam ſupponi poſſe in colicâ Pictonum, neque adeò novam & inopinam faciem, quæ morbo ſupervenit, cùm in Pareſim aut Paralyſim deſciſcit, eâ ratione unquam induci. Reſtat ergo ut omiſſis Antiquorum dogmatis ſive commentis, quæ ruinoſa ſunt, viam aliam conemur inquirere, quâ tùm ſingularis morbi natura, tùm improviſus ejuſdem metaſchematiſmus enodatiùs explicentur.

III.

UTINAM tàm facilè vera invenire poſſemus, quàm falſa convincere; ſed in rebus phyſicis quid non ſit citiùs, quàm quid ſit dixerimus. Dicendum tamen de quæſtione propoſitâ, cùm id muneris ratio exigat, ſed ita ut nihil affirmemus, quæremus omnia dubitantes, plerumque & nobis diffidentes. Multa quidem circa

causam colicæ Pictonicæ in animo jam pridem versabantur, quæ vulgarem explicationem dissuaderent: sed novam, quam afferimus, persuasit tantùm sequens Observatio, à quâ ideò visum est rei expositionem auspicari.

Quidam natus annos sexaginta duos concidit ex alto in lumbos gravi lapsu: hinc dolor, tumor, inflammatio in contusis partibus, cum febre & molestiâ totius corporis, quæ quidem adhibitis medicamentis depulsa sunt in speciem, sed non elisis mali stirpibus, ita ut aliquis doloris morsus identidem recrudesceret ex cæli mutatione. Quarto decimo post anno accidit ex improviso, ut æger nihil sibi metuens dolore afficeretur summo, modò in dextro, modò in sinistro latere, sed frequentiùs in dextro, qui varius, mutabilis esset; qui leniùs, graviùsve sæviret; qui latè diffusus ad mammas sursùm, ad umbilicum deorsùm extenderetur; qui in spatium brevius contractus costas tantùm spurias vel hypochondrium occuparet; qui sociam febrem haberet nullam. Adeò singularis & inopina mali facies mirationem fecit non levem: partes dolentes pluries & à pluribus contrectatæ, compressæ sunt; sana omnia deprehensa, nec dolor à pressione quantâcumque invalescebat ullo modo. Adhibita therapeia multiplex, varia, ex consilio Medicorum vel ægroti arbitrio sæpiùs mutata, sed incassùm omnia. Tandem æger ad Thermas Plumbarianas allegatur. Ecce, dùm iter facit, paralysi repentinâ corripitur, & in ipso temporis articulo dolor omnis excessit. Simul verò animadversum est vertebras lumborum extrorsùm protuberare, ceu luxatas incompletè. Verisimillimum est iteratis & frequentioribus corporis concussionibus à subsultante curru acceleratam esse spinæ luxationem, atque inde natam Paralysim, quæ quidem absoluta fuit in artubus inferioribus, sed levior & simplex Paresis in sphinctere ani & in vesicâ, ita ut alvum tamen redderet nesciens, urinam verò neque nitens reddere posset sine cathetere. Perventum est nihilominus ad Thermas quarum usus propter novam morbi formam ægroto tantò salubrior esse videbatur. Ibi nihil non tentatum, potatio, balneatio, embroche, appositio lutorum, &c. sed omnia frustranea fuerunt, si hoc unum excipias, quòd alvum jam contineat firmiùs, & urinam reddat, ut lubet, quanquam paulò frequentiùs.

Hinc multa colligimus: 1°. A casu in lumbos, qui olim acciderat, labem vertebris, vel spinali medullæ contusione illatam fuisse qualemcumque, quæ paulatim tacito & lento infarctui locum dedit, unde dolor ex cæli mutatione recrudescens.

2°. Ab illâ primâ mali labe, quæ tacitò accreverat, inductum post annos quatuordecim infarctum graviorem, quo principia nervorum lumbarium, & infimorum ex dorsalibus, vellicata, puncta, distracta fuerunt multifariam, unde dolor ille mutabilis, qui tunc advenit, acriùs mitiùsve sæviens, & ad hos aut ad illos nervos pertinens, ut varia nervorum principia variè molestabantur.

3.° Ex legibus unionis animæ cum corpore dolorem illum secundùm nervorum ductus ad partes, quibus extremi illorum fines prospiciebant, relatum fuisse, unde dolor partibus variis thoracis aut ventris videbatur insidere, quanquam ipsæ ab omni doloris causâ vacuæ forent.

4°. Demùm, auctâ mole invalescentis infarctûs sive staseos, luxatas fuisse vertebras, ac inde medullam, nervorumque principia ita compressa, ut inhibito spirituum influxu abierit quidem omnis dolor, at verò simul obvenerit gravis & difficilis Paralysis artuum inferiorum, cum Paresi vesicæ & sphincteris ani.

Si ea consectaria admittantur, ut admittenda esse putamus, non videmus quì possit sequentibus conjecturis assensus denegari.

1°. In colicâ Pictonum humoris cujuscumque, de quo mox videbitur, stasim seu infarctum fieri in cortice medullæ intra lumbares vertebras comprehensæ; aut in membranis corticem illum ambientibus.

2°. Humorem, qui stagnando stasim seu infarctum parit, adsita nervorum principia vel pungere & lacessere, si paucus sit, sed acer, unde dolor *pungitivus*; vel distendere atque distrahere, si copiâ abundet, sed expers acrimoniæ, unde dolor *distensivus*; vel pungere & simul distendere, si peccet acrimoniâ simul & copiâ, unde dolor *pungitivo-distensivus*.

3°. Dolorem indè genitum, cujuscumque speciei sit, ex legibus Naturæ ad extremos nervorum fines, atque adeò ad partes ad quas fines illi terminantur, debere referri. Quod ne cui mirum videatur, attendat, quæsumus, ad exempla similia, quæ passim obvia sunt. Sic quoties ictu contunditur nervi truncus cubito substratus, qui ad auricularem manûs digitum pertinet, toties dolor auricularem digitum tandiù occupat, quandiù permanet trepidatio, quæ ictu nervo impressa fuit in cubito. Sic qui pede vel brachio mutili sunt, dolere se aiunt, & revera dolent in pede vel brachio exsecto, quoties pungi, lacessi, distrahi contingit reliquum nervi truncum, cujus rami ad pedem vel brachium olim pertingebant. Sic epileptici non pauci queri solent, accedente insultu, de *aurâ frigidâ*, quæ à parte quadam sursùm ascendat, cerebrumque impetat, opprimatque; cùm manifestum sit speciem illam ascendentis auræ frigidæ unicè deberi impressionibus, quæ à causâ morbificâ paulatim in cerebro invalescente gradariè fiunt in principiis nervorum prospicientium partibus, quas aura frigida videtur percurrere.

4°. Proinde dolorem, quem experitur ægrotus in colicâ Pictonum, sedem ex sede mutare; momento temporis partes varias, propiùs longiùsve dissitas, pervagari; variè accedere vel excedere derepente; nulla ullibi sui vestigia relinquere; graduque varium, leniùs atrociùsve sævire; prout in spinali medullâ varia nervorum principia, partibus vicinis vel remotis prospicientia, vario impressionis gradu majore minoreve, per vices stimulantur: quæ variationes, licet in corporis peripheriâ latum ambitum occupare videantur, intra spinalis medullæ claustra, ubi principia nervorum sibi proximè adsita sunt, arcto spatio peragi possunt, nullâ vel minimâ causæ morbificæ trajectione.

5°. Morbum in eo statu aliquando subsistere, nec ultrà progredi, rarâ ægroti felicitate, qui dimidium mali tantùm sustineat, si stasis infarctusve subsistat ipse causæ morbificæ ignaviâ, aut quod tutius est, si humorum eucrasiâ, firmâ corporis constitutione, vel remediorum efficaciâ resolvatur & discutiatur.

6°. At verò, si mole & amplitudine staseos sive infarctûs in dies succrescente, contingat medullam spinalem arctè comprimi, inde denegato spirituum ad inferiora influxu artus inferiores paralyticos fieri; qui summus est & gravissimus morbi gradus: imò, si nonnulla nervorum principia, suprà compressionis locum sita, ab eâdem causâ vel omnino, vel partim angustentur, artuum superiorum Paralysim vel Paresim variè inde provenire.

His abundè declaratur nova, quam proponimus, morbi ætiologia: reliquum est ut staseos sive infarctûs, quem pro primariâ morbi causâ habemus, natura, species, causæ paulò fusiùs & enucleatiùs exponantur, quod paucis confectum dabimus.

In summâ, stasis sive infarctus omnis, in quacunque corporis parte fiat, stagnatio est præternaturalis humoris, humorumve, quibus pars perluitur. Hinc in spinali medullâ, quam sanguis per arterias, & lympha per lymphatica vasa irrorant, stasis gemina; *sanguinea* altera, à sanguine; altera *lymphatica*, à lymphâ stagnante.

Stasis sanguinea in duas alias dividitur pro modo, quo solet invadere; si subito, celeri & violento impetu, *Phlegmonodes*; si lento & tacito progressu, arteriarum capillamentis, in quibus sanguis hæret, pedetentim dilatatis, *anevrismatodes* appellatur.

Similiter stasis lymphatica, quæ ab inspissatâ & hærente lymphâ ortum habet, gemina est: Altera *simplex* seu *legitima*, in quâ solius lymphæ stagnatio: altera *composita* seu *notha*, in quâ cum lymphæ stagnatione conjuncta est & sociata sanguinis stagnatio: & hæc pro diversâ ratione stagnationis alterutrius ad alterutram vel *lymphatico-sanguinea*, vel *sanguineo-lymphatica* nomen obtinet.

Porrò causæ staseos sive infarctûs in spinali medullâ, à consimilibus causis, quæ similes aliis in partibus stases infarctusve producunt, non abludunt, & debent perinde distribui in *Locales* & *Universales*. Locales sunt, quæcumque lumbis specialem noxam inferunt, inter quas numerari possunt, lumborum refrigeratio à vento, balneo, pluviâ, nive; contusio ab ictu vel casu; distorsio à motione vel flexione violentâ; compressio casu illata in curru vel in turbâ. Latiùs patent causæ

universales, quæ toti corpori communes sunt, ut sanguinis & lymphæ spissitudo præternaturalis, inducta largiore diætâ; vitâ nimis otiosâ; alimentorum aut potulentorum vitio; aëris, qui ducitur, pestilentiâ; latente seminio venereo, strumoso, scorbutico; humore arthritico in retropulsâ vel anomalâ arthritide, &c. Sed causæ istiusmodi, quantæcumque supponantur energiæ, stasim nullam, nullumve infarctum in spinali medullâ parere unquam possunt, si labes aliqua localis non intercesserit, quæ, licet incomperta, vim universalis causæ medullæ spinali speciatim applicet.

Quòd si ea probentur quæ afferimus, consequens est ut morbus nec colica nominetur, ut hactenus; nec inter dolores colicos recenseatur ampliùs, à quibus naturâ, sede, causâ, curatione omnino differt; sed appelletur potiùs *Rachialgia*, nomine magis apposito, quod valet *morbum medullæ spinalis*, & quod appositè morbi naturam indigitat.

I V.

IN præcedentibus non pauca, nec levia attulimus, quæ novam ætiologiam probent: omissa tamen duo, quæ eidem fidem facere possunt.

Alterum, quòd eâ ratione medulla spinalis eâdem Naturæ lege jam teneatur, quâ reliquæ corporis partes, quibus omnibus, ut nimis notum est, dura morbi necessitas incumbit. Hactenus illa, quo privilegio nescimus, visa est nulli morbo, nulli noxæ patere. At nunc æquâ & communi conditione *suos patietur manes*, suas scilicet affectiones, quarum timeo ne numerus magis augeatur, si ejusdem natura diligentiùs introspiciatur.

Alterum, quòd admisâ novâ hac ætiologiâ, morbi symptomata, in quibus exponendis aqua hærebat olim, possint nunc facili operâ explicari, quod certum veri argumentum esse videtur.

Sic 1°. Quandiù cunctatur morbus, ut cunctari solet quoties fit ab infarctu anevrismatode vel lymphatico tardè accrescente, tandiù medulla, quæ invalescentem morbum sentit, & quæ in dies tacitè magis angustatur, parciores spiritus & lentiùs motos nervis lumbaribus suppeditat, qui ventriculo & intestinis prospiciunt; unde, labascentibus partium illarum functionibus, anorexia, dyspepsia, nausea, ructus, singultus, vomitus, cardialgia, vitiosa chyli confectio & distributio, &c.

2°. Chylo istiusmodi jugiter affuso sanguis fit in dies crassior, spissior, minùs fluxilis, ideòque cordis motui ægriùs, segniùsque obsequitur: unde faciei pallor, frigus extremorum, languor virium, anxietas, vigiliæ, &c. quæ sunt incipientis morbi præludia.

3°. At verò simul ac infarctus, qualiscumque naturæ fuerit, ad statum pervenit, tunc necesse est nervorum principia fortiùs premi, distrahi, pungi, atque inde dolorem varium excitari, leniorem, acrioremve, qui ex naturæ legibus referri debet ad intestina, ventriculum, mesenterium, peritonæum, mammas, latera thoracis, ilia, inguina, crura &c. prout principia nervorum, quæ stimulantur, variè terminantur: unde dolere videntur partes illæ, & tamen vel in ipso doloris impetu contrectari & premi possunt sine ullâ doloris accessione, quippe quæ ab omni causâ morbificâ verè immunes sint.

4°. Potest humor, qui infarctum facit, ferè immotus, vel minimâ saltem sui trajectione varia nervorum principia lacessere, hæc aut illa, quoniam in origine omnia proximè adsita sunt: vel quod satius est, possunt arteriarum capillamenta minima, infarctui interjecta & media, modò hic, modò illic levi de causa fortiùs vibrare, & apposita nervorum principia, modò hæc, modò illa, validiùs impetere. Utrâvis causâ perinde futurum est ut varia nervorum principia, nunc hæc, nunc illa, stimulentur: unde dolor varius, mutabilis, sedem ex sede mutans, partes varias invadens, deserensque, & nulla sui relinquens vestigia.

5°. Per nervos in origine stimulatos debent spiritus, ut ex legibus œconomiæ animalis compertum est, uberiùs & celeriùs devolvi in partes varias, ad quas singuli nervi pertingunt; unde erethismi fibrarum intestinalium; spasmi sphincterum ani &

veficæ, & hinc conftipatio, & ftrangùria; convulfiones mufculorum epigaftricorum; diaphragmatis, brachiorum, crurum, lumborum, tibiarum; fuccuffiones fpafmodicæ trunci, &c. quæ fingula, ut momento temporis ex improvifo fuccedunt, fic etiam derepentè excedunt.

6°. Accrefcente ultrà modum infarctu, accidit tandem medullam ita comprimi, ut fpirituum fluxus in nervos infrà pofitos inhibeatur: unde paralyfis artuum inferiorum. Accidit etiam aliquando principia nervorum vertebralium, qui infarctûs loco fuperiores funt, ipfa quoque preffionem ex parte faltem pati: unde paralyfis imperfecta feu parefis brachiorum, manuumque.

Omittimus fymptomata quædam alia à Citefio recenfita, ut cæcitatem, & epilepfiam, quòd in fporadicâ Rachialgiâ non obferventur. Adfunt fortaffe in epidemicâ, de quâ Citefius, cujus caufa, cum latiùs pateat & magis efficax fit, cerebrum occupare poteft. Sed hæc nunc non curamus.

Haud mirum dolorem Rachialgicum pro dolore colico vulgò habitum fuiffe, quocum in multis convenit, ut qui foleat perinde inteftina, partefque alias ventre comprehenfas difcruciare, per vices invadere, & torminum inftar identidem recrudefcere. At verò fi res diligentiùs attendatur, dolorem illum à quocumque dolore colico differre palam erit fignis fequentibus.

1°. Quòd ufu enematum & catharticorum, nedùm mitigetur ut colicus folet, fed potiùs exacerbetur, potiffimùm fi acriora fint & mochlica.

2°, Quòd non intra abdominis clauftra contineatur, ut dolores colici omnes, fed ad mammas, thoracis latera, inguina, ilia, crura, latè extendatur.

3°. Quòd in fummo doloris impetu partes, quæ dolere videntur, non modò contrectari, fed etiam premi poffint & conftringi fine ullâ doloris acceffione, quod decretorium eft, nec in ullo dolore colico unquam obfervatur.

Magis dubia eft & paulo incertior dignotio variarum doloris rachialgici fpecierum, quam tamen conjecturis fequentibus affequi poffumus.

Si dolor acutus fit, celeriter invaferit, ægrotum afficiat, qui juvenis fit & temperamenti fervidi ac fanguinei, febremque fociam habeat, continuam, tertianam, lentam; opinioni locus eft morbum à ftafi phlegmonode dependere.

Contrà verò, fi dolor remiffior fuerit, morbus lentè acceflerit, ægroto accidat, qui fenex fit & temperamenti pituitofi, nullamque febrem adjunctam habeat; argumentum eft morbum à ftafi anevrifmatode vel lymphaticâ induci.

Quòd fi figna medium quiddam teneant, haud vana fufpicio erit morbum utriufque caufæ participem effe, & à ftafi fanguineo-lymphaticâ, vel lymphatico-fanguineâ ortum ducere.

Haud omittendum humorem arthriticum, qui in arthritide anomalâ aut retrogradâ, & fcorbuticum, qui in fcorbuto vago remeant in fanguinem, poffe perinde ac in reliquas corporis partes, fic etiam in medullam lumbarem, vel in inteftina deponi: fi prius, fieri Rachialgiam arthriticam vel fcorbuticam, unde dolores Rachialgici colicos pro more mentientes: fi pofterius, colicam arthriticam pariter aut fcorbuticam induci, unde dolores colici veri; quæ quidem affectiones naturâ & causâ ita affines funt, fimilefque, ut minùs cautos fefellerint fæpiùs, fed quas tamen diftinguere facile eft ex dictis. Si venter, cùm maximè dolet, vel dolere videtur, premi poffit fine ullâ doloris acceffione, dolores funt Rachialgici, quorum caufa fubeft in medullâ, & quibus periculum eft ne paralyfis fuccedat. Si contrà dolor ventris preffione graviter intendatur, dolores funt verè colici, quorum caufa refidet in ventre, nec in paralyfim unquam evafura eft.

In Rachialgiâ multa concurrunt, quæ morbi gravitatem denuntiant.

1°. Dolor atrox ægrotum ferè perpetuò torquet & excruciat, ac per vices repentino impetu exacerbatur, à quo nec quies, nec remiffio.

2°. Pervertitur naturalis alimentorum appetitio, concoctio, egeftio, unde malorum Ilias.

3°. Anomala fit circulatio sanguinis ob crebras validasque convulsiones, quibus pleræque abdominis partes succutiuntur; & spasmodicas constrictiones, à quibus cor ipsum non immune est.

4°. Quod pessimum est, latet intra claustra spinalis medullæ stasis præternaturalis, cujus resolutio anceps & incerta, quæ in gangrænam aut abscessum facilè abire potest, si à causâ inflammatoriâ, quod utrumque exitiale est; quæ ferè perpetuò terminatur in tuberculum sive ganglion, durum, callosum, scirrhodes, unde paralysis magis vel minùs completa, sed perinde incurabilis.

Quæ singula, & à fortiori quæ universa inter se connexa atque conjuncta demonstrant Rachialgiam inter graves, molestos, periculosos affectus præcipuum obtinere locum.

Variat tamen periculum, & variè æstimandum est,

1°. Pro naturâ causæ: Majus enim, si ab infarctu inflammatorio, à quo gangræna aut abscessus imminent, unde certus & celer interitus: levius verò, si ab infarctu lymphatico, à quo paralysis quidem impendet, sed non sine spe aliquâ convalescendi, vel saltem prorogandæ vitæ.

2°. Pro gradu causæ, in quo distingui debet *Intensio*, quam modus doloris; *Extensio*, quam numerus partium dolentium; *Intensio* simul & *Extensio*, quam gemina illa signa, ut variè concurrunt, opportunè indicant.

Ut certior instituatur prognosis, oportet prænosse morbi stadia, quæ varia sunt pro causæ specie. Si à stasi phlegmonode, morbus acutus est, & intra dies quatuordecim aut viginti judicatur; si à stasi lymphaticâ, acutus ἐκ τῆς μεταπτώσεως vix quadragesimo die terminatur: quòd si ab anevrismatode stasi fiat, aut in paralysim semel degeneraverit, inter chronicos annumerandus, qui ad plures annos prorogari solent.

V.

DUO sunt morbi tempora, in quibus longè dispar mali facies, ut dictum est; *alterum*, cùm dolor torquet & discruciat: *alterum*, cùm decedenti dolori succedit ex improviso paralysis artuum inferiorum cum paresi superiorum. Diverso utrique morbi statui diversa totuplex medetur Therapeia, de quâ ordine jam dicendum.

I. Quandiù dolor urget acerbus, quo totum prius morbi stadium comprehenditur, tandiù ad tres sequentes indicationes prudentis est Medici sedulò attendere: 1°. Ut, omissâ omni cunctatione, infarctus qui fit imminuatur, & discutiatur qui jam factus est; 2°. Ut, dum ea perficiuntur, in usum advocentur Paregorica & Anodyna omnis generis, quæ partem dolentem relaxando doloris impetum leniant; 3°. Si ea tardiùs succedant, ut narcotica dosi adhibeantur sufficiente, quæ doloris morsus obtundant, sopiantque. Tribus illis indicationibus opportunè satisfaciunt remedia sequentia, quorum ad eam morbi speciem virtus efficax est, & usus maximè comprobatus.

1°. Sanguinis missio è cubito, quo non certius, efficacius, præsentius auxilium est: Nam 1°. cùm de sanguinis copiâ detrahat, & momentum cordis in contractionem nitentis simul infringat, fit inde ut sanguis ad affectam partem & parciore quantitate, & minore impetu appellat; unde minor futura est stasis, quæ imminet, aut quæ jam fieri cœpit; 2°. Cum partis affectæ erethismum, quo resolutio arcetur, laxet, & vasa simul depleat, atque adeò tantò magis pervia faciat, liberior inde recluditur via refluxuro sanguini; unde promptior resolutio infarctûs jam facti, quod utrumque in Rachialgia palmarium est.

Longè tamen abest, ut missionem sanguinis æquè necessariam, utilemve esse judicemus in quacumque Rachialgiæ specie. Expedit in Rachialgiâ à stasi sanguinis & inflammatoriâ sanguinem mittere largiter & sæpè, quartâ vel sextâ quâque horâ, primis duobus morbi diebus, ut in cæterâ quavis affectione inflammatoriâ graviore, si temperamenti ratio ita suadeat, nec repugnent ætas, viresque ægroti. At verò & rariùs & parciùs mittendum censemus, si morbus dependeat à stasi lympha-

ticâ, quo in caſu tamen conducit quoque, & reſolutionem infarctûs efficaciter promovet, modò non fiat à nimiâ fibrarum inertiâ, quod in Rachialgia nunquam contingit.

2°. Larga potatio, quâ ſanguis & lympha ſpiſſiores diluantur, atque adeò circulationis legibus faciliùs obſequantur. Si qua febris adſit, ptiſana parari debet ex levi decoctione plantarum temperantium & refrigerantium, ut radicum graminis, fragariæ, acetoſæ, aut infuſione florum malvæ, verbaſci, violarum. Si verò febris abſit omnino, poterunt in ptiſanâ leviter decoqui folia plantarum vulnerariarum & diureticarum, ut ſaniculæ, bugulæ, veronicæ, virgæ aureæ.

3°. Cataplaſmata anodyna lumbis applicita ex micâ panis cum lacte & ſemine lini integro, vel ex oryzâ cum lacte coctâ, vel ex pulpâ plantarum emollientium cum oleo liliorum. Quòd ſi irrequietæ ægroti jactationes propter doloris morſus & tormina, uſum cataplaſmatum non permittant, illorum vicem implere poterunt fomenta tepida ſpinæ lumbaris cum decocto emolliente, aut iterata inunctio olei liliorum, ſeminumve frigidorum, vel butyri de cacao.

4°. Semi-cupia tepida ex decocto emolliente, in quibus ægrotus tamdiù detinendus eſt, quandiù doloris remiſſione quietus poterit inſidere, ut maceratâ corporis ſuperficie, ad interiora relaxatio pedetentim pertingat, quod utcumque in tam ſpiſſo, quod interjacet, intervallo ſatis difficile eſſe videatur, compertum tamen eſt experientiâ aliquando opinione celeriùs ſuccedere, neque adeò unquam omittendum eſſe.

5°. Quod ſi, licet morbum remediis coneris evincere, urgeat tamen dolor acer, ferè continuus, omni momento invaleſcens; intereadùm ægrotus Medicinam ſentire poſſit, ad narcotica recurrendum eſt, ex quibus uſu maximè comprobantur Laudanum & Tinctura Laudani Sydenhamii. Ea autem remedia, ſingulis horis, doſi moderatâ, exhibere ſatius eſt, donec dolor compeſcatur, quàm nimiâ doſi, & majore plerumque quàm opus fuerit, ſemel exhibitâ, ægrotum derepentè ſtupefacere ultra modum, ceu lethargo preſſum.

Cæterùm non repugnandum, ne dùm hæc geruntur, ægroto cathartica ſæpiùs exhibeantur, aut enemata infundantur, dummodò nihil acrius, nimiſve draſticum admiſceatur, quòd noxam rodendo inferre valeat. Nobis quidem perſuaſiſſimum eſt alvum purgatione fruſtrà ſollicitari, cùm morbus ſedem ibi non habeat; ſed hæc facilè poſſunt præjudicio vulgi, imò ægrotantium errori condonari.

II. Quotieſcumque morbus curam omnem vicit, & in paralyſim evaſit, tunc una eſt indicatio, circa quam tota verſari debet Medici ſolertia, ſcilicet ut omni ope atque operâ diſcutiatur infarctus, quo medulla ſpinalis opprimitur, & diſcutiatur quamprimùm, cùm mora non modò invaleſcat, ſed etiam, quod pejus eſt, magis induretur, unde remediis repugnat tantò pertinaciùs. In hunc finem ſequentia remedia efficaciter adhibentur:

1°. Sudorifica, quæ ſanguinem & lympham atterant & extenuent, inter quæ laudantur maximè, tùm Decocta ex lignis, plantiſque ſudorificis parata, guaiaco, ſaſſafras, ſarſaparillâ, & radice chinarum, bis vel ſemel in die exhibenda per menſem, & diutiùs, ſi ita videatur; quibus, ſi catharſi opus ſit, poſſunt folia vel folliculi ſennæ incoqui: tùm juſcula ex viperis ſecundùm artis leges præparata, manè in lecto potui danda per dies viginti, imò diutiùs, niſi ſiccior aut fervidior ægri temperies diſſuadeat.

2°. Hidroſis ſive ſudatio ſub laconico provocata ex arte accenſo ſpiritu vini, vel projectis per vices ſuper prunas cinnabari cum reſinâ quâvis ad partes æquales permixtâ, vel ſuccino pulverato; à quo tamen remedii genere cavendum eſſe putamus, ſi æger temperamenti bilioſi, ſicci, fervidi fuerit.

3°. Aperientia, incidentia, attenuantia efficaciſſima, ut flores martiales, cinnabaris, æthiops mineralis, aquila alba, mercurius violaceus, gummi ammoniacum, ſal glauberianum, arcanum duplicatum, ſal ammoniacum, cum catharticis, Diagrydio, Jalappa, Aloë, &c. ex quibus boli, pilulæ, opiatæ confici poſſunt, quibus opor-

tet ut æger per plures dies utatur manè jejuno ventriculo, ſuperbibendo juſculum vel apozema ex plantis diureticis, vel hauſtum decocti ſudorifici, de quo ſuprà.

4°. Thermæ, eæ verò maximè, quæ vi pollent certâ attenuandi & liquandi, quales præcipuæ ſunt, ſi non unicæ in Galliis & in Europâ, Aquæ Baregianæ in Pyrenæis montibus. Oportet autem nullum ex auxiliis prætermittere, quod thermæ afferre valeant, ideòque adhibenda potatio, balneatio, embroche ſuprà partes affectas, quam vulgò *Duciam* dicunt, imò etiam ſtufa, ſi ſtufa illic in uſu fuerit, quæ ſingula & diù uſurpari, & ſæpiùs iterari debent, cùm in eo morbo curando thermarum uſus ſit veluti ſacra anchora ſeu ſpes ultima.

5°. Interim non negligenda, ſi occaſio fuerit, remedia aliquot alia, minoris quidem efficaciæ, ſed magis parabilia. Sic 1°. ſingulis diebus manè in lecto ſpina dorſi & lumborum confricanda eſt, donec rubeat, manu nudâ, pannove laneo, modò ſicca, modò priùs illita oleo catellorum vel lumbricorum, aut pinguedine viperarum. 2°. Si præſto ſit arena marina, quæ ſale muriatico gravida eſt, & ideò ad attenuandum magis idonea, adhibenda Ammochoſia per dies aliquot continuos, hoc eſt arenâ illâ calore ſolis, aut illius vice calore furni excalefactâ ægrotus nudus contegendus eſt collo tenus, & ibi detinendus, donec affatim ſudaverit. 3°. Utrique lumborum lateri veſicatoria emplaſtra apponenda, vel inurendus fonticulus geminus, unde manet ubertim ichor lymphaticus, quâ ratione compertum eſt craſſiores materias altiùs impactas, & adverſùs cætera remedia contumaces, paulatim diſcuti & exhauriri.

Cæterùm ſi, dùm hæc aguntur, contingat ut dolores recrudeſcant, quod plerumque argumentum eſt materiam vi remediorum atteri, rarefieri, expandi; neceſſe eſt venam identidem incidere in cubito, & ſanguinem mittere largiùs parciùſve pro Medici prudentiâ, ut impendens phlogoſeos novæ periculum avertatur, & ſimul occurratur doloris renovationi.

Quæ ſingula abundè demonſtrant non modò in utroque morbi ſtatu utilem eſſe venæ ſectionem in cubito, ſed etiam non alterum ullum dari auxilium certius, præſentiuſque, unde concludimus.

Ergo morbo, Colicæ Pictonum *dicto*, Rachialgiæ *veriùs dicendo conducit venæ ſectio in cubito.*

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Carolus-Franciſcus Boutigny des Preaux.	*M. Joſephus-Maria-Franciſcus de la Sône, Domûs Reginæ Medicus ordinarius, Cenſor Regius & Regiæ Scientiarum Academiæ Socius.*	*M. Joannes-Baptiſta Du Bois, Profeſſor Regius Emeritus.*
M. Petrus Lalouette.	*M. Julianus Buſſon.*	*M. Guillelmus-Joſephus de l'Epine, antiquus Facultatis Decanus.*
M. Petrus-Joſephus Macquer, utriuſque Pharmaciæ Profeſſor, & Regiæ Scientiarum Academiæ Socius.	*M. Petrus Bercher.*	*M. Ludovicus-Hieronymus Coſnier.*

Proponebat Pariſiis PETRUS-LUDOVICUS-MARIA MALOËT, Pariſinus, Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Pariſienſis Baccalaureus, A. R. S. H. 1751, A SEXTA AD MERIDIEM.

Typis QUILLAU, Univerſitatis & Facultatis Medicinæ Typographi, 1751.